

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-04-

Nr. (4.5-82E)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 55¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO IR SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – KĮ pakeitimo projektas) ir su juo susijusius Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – KĮ pakeitimo projektas Nr. 2) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) (kartu – projektai).

KĮ pakeitimo projekto tikslas – sudaryti sąlygas veiksmingesniam konkurencijos ir Europos Sąjungos valstybės ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos (toliau kartu – pagalbos) taisyklių taikymui Lietuvos Respublikoje. Taip pat įgyvendinti šių Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas: 2022 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/1925 dėl atvirų konkurencijai ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2019/1937 ir (ES) 2020/1828 (Skaitmeninių rinkų aktas), 1 straipsnio 6 dalį (įgyvendinama 23 straipsnio 9 dalis, bet kadangi ji blanketinė norma, tai referuojama į 1 straipsnio 6 dalį), 23 straipsnio 8 dalį ir 39 straipsnio 2 dalį; 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipiančių užsienio subsidijų 14 straipsnio 5-7 dalyse nurodytas su patikrinimais Sąjungoje susijusias funkcijas; 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 nustatančio išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (kodifikuota redakcija) 16 straipsnio 3 dalį.

KĮ pakeitimo projektas parengtas siekiant:

1. Reglamentuoti neteisėtos ir (arba) su Europos Sąjungos vidaus rinka nesuderinamos valstybės pagalbos susigrąžinimą apimant visus galimus tokios pagalbos šaltinius ir atvejus. Atsižvelgiant į problemas, susijusias su pagalbos teisėtumo kontrole savivaldybėse, KĮ pakeitimo projektu numatoma visų pagalbos teikėjų pareiga pagalbos priemonės derinti su Konkurencijos taryba vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 1136 „Dėl valstybės pagalbos priemonės ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos priemonės ekspertizės atlikimo, išvadų ir rekomendacijų teikimo, pranešimų apie valstybės pagalbą ir kitos informacijos, susijusios su valstybės pagalba, pateikimo Europos Komisijai taisyklių patvirtinimo“, tokiu būdu mažinant neteisėtos ir (arba) su Europos Sąjungos vidaus rinka nesuderinamos pagalbos suteikimo tikimybę savivaldybių lygmenyje. Aiškumo tikslais taip pat apibrėžiama nauja sąvoka „Valstybės pagalbos arba nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos priemonė (toliau - pagalbos priemonė)“.

2. Įgyvendinti Reglamento (ES) 2022/1925 1 straipsnio 6 dalį (įgyvendinama 23 straipsnio 9 dalis, bet kadangi ji blanketinė norma, tai referuojama į 1 straipsnio 6 dalį), 23 straipsnio 8 dalį ir 39 straipsnio 2 dalį.

3. Įgyvendinti Reglamento (ES) 2022/2560 14 straipsnio 5-7 dalyse nurodytas su patikrinimais Sąjungoje susijusias funkcijas.

4. Įgyvendinti Reglamento (ES) 2015/1589 16 straipsnio 3 dalį.

5. Teisinio aiškumo taip pat atlikti šie pakeitimai:

a) patikslintos Konkurencijos tarybos pirmininko funkcijos, suteikiant jam teisę spręsti su juo pačiu susijusius einamuosius vidaus administravimo klausimus, išskyrus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nustatytus klausimus: dėl visų rūšių priemonių, išmokų skyrimo, kitų pagal esmę panašių mokėjimų atlikimo;

b) nustatyti Konkurencijos tarybos kompetenciją tvarkyti asmens duomenis Konkurencijos taryboje Konkurencijos įstatyme ir kituose įstatymuose bei Europos Sąjungos reglamentuose nustatytų Konkurencijos tarybos funkcijų atlikimo ar Konkurencijos tarybos veiklos organizavimo ir administravimo tikslais;

c) papildyta nuostatomis, kurios užtikrintų, kad Konkurencijos taryba būtų informuojama ne tik apie atvejus, kai Lietuvos teismai taiko konkurencijos pažeidimų draudimus nustatančias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatas, bet ir kai taikomas vien Konkurencijos įstatymas;

d) vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.52 straipsniu, šiuo metu Konkurencijos įstatyme vartojama sąvoka „ūkiniai metai“ pakeista į „finansiniai metai“.

Išsamesni KĮ pakeitimo projekte teikiamų nuostatų paaiškinimai išdėstyti aiškinamajame rašte.

KĮ įstatymo pakeitimo projektas pirmojo derinimo su institucijomis metu buvo teiktas kartu su kitais teisės aktų projektais: Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektu ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. XIII-1896 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo, Seimo kanceliarijos ir Seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidento kanceliarijos ir Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros, savivaldybių institucijų ir įstaigų sąrašo pagal grupes patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu).

Pirmojo derinimo su institucijomis metu buvo gauta nemažai pastabų ir pasiūlymų, todėl KĮ pakeitimo projektas pakito ir pakartotinai išvadoms gauti buvo teiktas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Nacionaliniai teismų administracijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

Pakartotino derinimo su institucijomis metu KĮ pakeitimo projektas be pastabų suderintas su: Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Konkurencijos taryba, Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija, Valstybinės energetikos reguliavimo taryba. Iš Energetikos ministerijos, Ryšių reguliavimo tarnybos ir Nacionalinės teismų administracijos pastabų negauta.

Gautos Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabos ir

pasiūlymai įvertinti. Pastabos, į kurias nebuvo galimybės atsižvelgti įvertintos pridedamoje derinimo pažymoje.

Kartu derintas ir KĮ pakeitimo projektas Nr. 2. Šio projekto parengimas susijęs su tuo, kad būtina keisti vienos iš Konkurencijos įstatymo nuostatų redakciją, priimtą ir įsigaliojančią nuo 2024 m. sausio 1 d. Siekiant tinkamai įgyvendinti Reglamento (ES) 2022/1925 39 straipsnio 2 dalies reikalavimus KĮ pakeitimo projektu Nr. 2 keičiama nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojančios Konkurencijos įstatymo 56 straipsnio 2 dalies redakcija, kurią reikia tikslinti atsižvelgiant į KĮ pakeitimo projektu siūlomus pakeitimus ir nepanaikinti to, kas jau buvo priimta ir nustatyta kaip įsigaliojanti norma nuo 2024 m. sausio 1 d. (keitimas buvo daromas teismų reformos kontekste keičiant teismų pavadinimus), įtraukianti ir KĮ pakeitimo projektu siūlomus pakeitimus, kurie įsigaliojotų anksčiau.

Projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Projektai neprieštarauja šiuo metu galiojantiems teisės aktams. Projektai atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos reikalavimus. Projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai pateikiami KĮ pakeitimo projekto aiškinamajame rašte. Neigiamų pasekmių priėmus KĮ pakeitimo projektą nenumatoma.

Atlikus KĮ pakeitimo projekto antikorupcinį vertinimą, antikorupcinio požiūriu rizikingų Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projekto nuostatų nenustatyta.

KĮ pakeitimo projektui įgyvendinti artimiausius metus papildomų valstybės biudžeto lėšų nenumatoma.

Projektai pirmojo teikimo Lietuvos Respublikos Vyriausybei metu (2023 m. kovo 28 d.) buvo įvertinti Vyriausybės kanceliarijos teisininkų (gautos pastabos 2023 m. balandžio 6 d.). Atlikus KĮ pakeitimo projekto ir aiškinamojo rašto patikslinimus pagal Vyriausybės kanceliarijos teisininkų pateiktas pastabas (ir tai susiderinus darbo tvarka), Projektai pateikti svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime 2023 m. balandžio 11 d. KĮ pakeitimo projekto pristatymo metu informuota apie esminę likusią nesuderintą nuostatą, kuriai teikė pastabą Žemės ūkio ministerija ir Vyriausybės kanceliarijos teisininkai – būtina KĮ pakeitimo projektu teikiamo 55(1) straipsnio 2, 3 ir 5 dalyse minimos neteisėtos ir su Europos Sąjungos vidaus rinka nesuderinamos valstybės pagalbos susigrąžinimo terminą patikslinti tokiu būdu, kad būtų numatyta galimybė pagalbos gavėjui savanoriškai sugrąžinti privalomą grąžinti pagalbą ir tik per nustatytą terminą pagalbos gavėjui negrąžinus lėšų, VMI priimtų sprendimą dėl priverstinio lėšų išieškojimo į valstybės biudžetą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija Tarpinstitucinio pasitarimo metu įsipareigojo susiderinti su Žemės ūkio ministerijos, VMI ir Konkurencijos tarybos atstovais minėtos projekto nuostatos formuluotę darbo tvarka. Atitinkamai 2023 m. balandžio 13 d. įvyko minėtų institucijų atstovų susitikimas, kuriame buvo aptartas ir suderintas KĮ pakeitimo projekto 55(1) straipsnio 2, 3 ir 5 dalių formuluočių papildymas. Dabar KĮ pakeitimo projekte numatoma, kad pagalbos teikėjas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų priėmęs sprendimą, kuriuo pripažįsta pagalbą grąžintina, turi kreiptis į pagalbos gavėją siūlydamas grąžintiną sumą savanoriškai sumokėti per 5 darbo dienas. Tuo atveju, jeigu pagalbos gavėjas nesumoka grąžintinos sumos per 5 darbo dienas, pagalbos teikėjas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas kreipiasi į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, kad ji pradėtų neteisėtos arba nesuderinamos pagalbos grąžinimo (išieškojimo) į valstybės biudžetą procesą. Gavusi minėtą pagalbos teikėjo sprendimą, VMI ne vėliau kaip per 45 darbo dienas perduoda jį vykdyti antstoliui Civilinio proceso kodekso nustatyta

tvarka. Atitinkamai papildyta ir to pačio straipsnio 7 dalis, kur numatoma, kad Vyriausybė patvirtins ir pagalbos grąžinimo procedūros aprašą, kad neliktų neaiškumų kaip turi būti vykdoma ir kontroliuojama neteisėtos arba nesuderinamos pagalbos grąžinimo (išieškojimo) procedūra.

Projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Visi suinteresuoti asmenys galėjo pateikti pastabas ir pasiūlymus. Projektus parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Geresnio reglamentavimo ir verslo priežiūros politikos grupė (vadovė Irminda Valytė, tel. 8 605 53 936, el. p. irmina.valyte@eimin.lt; patarėja Daiva Griciūtė, tel.: 8 661 65492) kartu su Konkurencijos taryba.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projektas, 6 lapai.

2. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.

3. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

4. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

5. Projekto aiškinamasis raštas, 8 lapai.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 26, 27, 32, 33, 35, 39, 41, 56, 57 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1596 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

7. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projekto derinimo pažyma, 8 lapai.

8. Atitikties lentelės, 8 lapai.

9. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 3, 8, 20, 21, 36, 54, 55, 56, 57 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 55¹ straipsniu įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

Energetikos ministras, pavaduojantis
ekonomikos ir inovacijų ministrą

Dainius Kreivys